

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2

Participatory management of school administrators In Bang Len school group Under
Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2

ศิราพร สายสินธุ์

Siraporn Saisin

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

E-mail: Sirapornmn.12@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 และ (2) เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต จำนวน 139 คน กลุ่มตัวอย่างได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางเครจซี่และมอร์แกน และวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ จำนวน 103 คน วิธิตำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที

ผลการวิจัย พบว่า (1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ (2) เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2

ABSTRACT

This research objectives were: (1) to study the participatory management of school administrators in Bang Len school group under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2; and (2) to compare the participatory management of school administrators in Bang Len School Group under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, according to teachers' assessments, classified by age and educational level, and work experience.

This research was a survey research. The population used in this research was 139 teachers in Bang Len school group under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. The sample

was obtained by determining the sample size as Krejcie and Morgan's table and stratified random sampling method, totaling 103 people. The research method had 4 steps: (1) study related literature and research; (2) create research instruments; (3) collect data; and (4) analyze data. The instrument used for data collection was a 5 points rating scale questionnaire. Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, and Standard Deviation, and hypothesis testing by t-test.

The research findings were found that: (1) participatory management of school administrators in Bang Len school group under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, overall was at high level; and (2) comparison of participatory management of school administrators in Bang Len school group under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, according to teachers' assessments, classified by age and educational level, and work experience, overall and aspect were not different.

Keywords: Participatory Management, School Administrators, Bang Len School Group, Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการบริหารและการจัดการไว้ในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษาไว้ว่ามาตรา 39 ให้ กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็นการกระจายอำนาจการจัดและการบริหารการศึกษาไปให้เขตพื้นที่การศึกษา การบริหารมิใช่การสั่งการจากส่วนกลาง ดังที่เคยเป็น หากแต่เขตพื้นที่และสถานศึกษาจะต้องดำเนินการโดยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดและบริหารการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางการศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษา ให้บรรลุตามเป้าหมาย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีเทคนิค และวิธีการบริหาร หลากหลายรูปแบบ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด การปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารการศึกษา จึงจะนำโรงเรียนบรรลุความสำเร็จตามภารกิจและบทบาทหน้าที่ของโรงเรียน (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 1) ตลอดทั้งนำการบริหารโดยอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทุกคนแสดงออกถึงแนวคิดต่าง ๆ แต่คงไว้ซึ่งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

การศึกษาสถานภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ได้ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยการทบทวนองค์กรทั้งในส่วนของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ จากสภาพแวดล้อมภายใน มีจุดอ่อน (Weaknesses) ของนโยบายการศึกษาบางอย่างที่ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้เต็มที่ เนื่องจาก นโยบายการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการปรับเปลี่ยนตลอดเวลา ทำให้การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กยังไม่บรรลุเป้าหมาย และการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง รัฐบาล ขาดการบูรณาการนโยบายด้านการศึกษา การปรับเปลี่ยนบ่อย ทำให้นโยบายขาดความต่อเนื่อง อีกทั้งบางนโยบายทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานในท้องถิ่นกับสถานศึกษาบางแห่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2, 2563 – 2565)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory administration) นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารงานด้านต่าง ๆ เพราะการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม คือ การเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการวางแผนช่วยเสนอแนะข้อคิดเห็น เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ตลอดจนการให้โอกาสและอิสระกับกลุ่มที่จะตัดสินใจทำงานเอง ภายใต้เป้าหมายและนโยบายที่มอบหมาย แต่การบริหารแบบมีส่วนร่วมอาจยังมีน้อยมากในสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาไม่มีการประชุมชี้แจงในการมอบหมายงาน การวางแผนงาน โครงการต่าง ๆ ไม่ชัดเจนและขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา (สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์, 2555: 254)

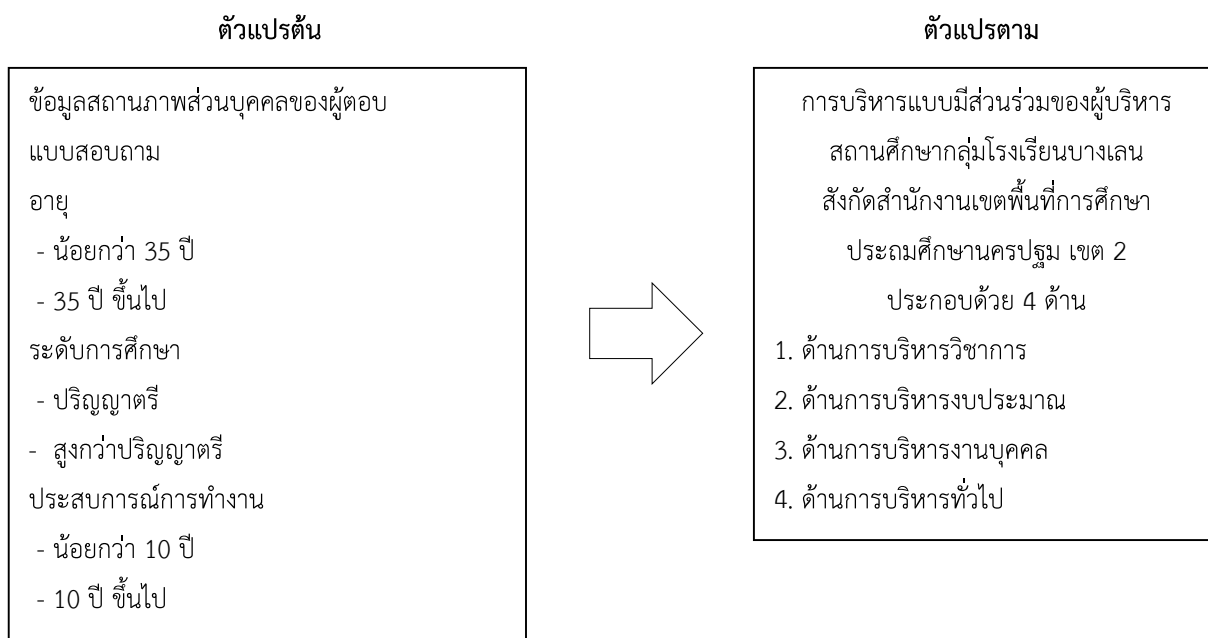
จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาวิชาชีพครู และให้เป็นแนวทางในการบริหารงานและ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัย เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ตามการประเมินของครูจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 139 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) และวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 103 คน ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2550: 1-2) ตามนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543 มาตรา 39 ประกอบด้วย 4 ด้าน (1) ด้านการบริหารวิชาการ (2) ด้านการบริหารงบประมาณ (3) ด้านการบริหารบุคลากร (4) ด้านการบริหารทั่วไป

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้การบริหารงาน 4 ด้าน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556: 12) ได้แก่ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารบุคลากร 4) ด้านการบริหารทั่วไป

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่ง ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล สอบถามเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ

5. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

5.1 ศึกษา ค้นคว้า ทฤษฎี หลักการ แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

5.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

5.3 ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามของ สุทิน ปวนเปี้ย (2556: 153 - 160) และ วัชระ มะรังศรี (2558: 116 - 123) มาปรับปรุงและหาคุณภาพของเครื่องมือใหม่ เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

5.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5.5 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของข้อคำถามในแต่ละข้อโดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ (IOC : Index of Item objective congruence) ระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับภาพรวม ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60 - 1.00

5.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 จำนวน 30 คน

5.7 นำข้อคำถามที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยต่อไป

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในกลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

6.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล

6.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยวิธีการแจกแบบสอบถามให้กับครูในกลุ่มโรงเรียนบางเลน จำนวน 103 คน แล้วนำกลับคืนมาด้วยตนเอง

6.3 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

6.4 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม แล้วนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

7.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

7.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมาย

7.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบ การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน โดยใช้การทดสอบที (t - test แบบ Independent sample)

ผลการวิจัย

จากการกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย สามารถนำข้อมูลที่ได้ในแต่ละขั้นตอน ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ

ตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.22	0.51	มาก
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.16	0.53	มาก
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.23	0.58	มาก
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.13	0.58	มาก
รวม	4.18	0.49	มาก

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 4.22$) ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 4.16$) และด้านบริหารทั่วไปมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.13$)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 จำแนกตาม อายุ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา	น้อยกว่า 35 ปี		35 ปี ขึ้นไป		t	sig
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	3.97	0.48	4.12	0.47	2.62*	0.03
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.02	0.51	4.15	0.51	1.98	0.05
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.00	0.64	4.18	0.53	2.25	0.00
4. ด้านการบริหารทั่วไป	3.90	0.57	4.10	0.51	2.28	0.01
รวม	3.97	0.49	4.14	0.45	2.02	0.03

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ตามการประเมินของครูที่มีอายุต่างกันไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ยกเว้นด้านการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 จำแนกตาม ระดับการศึกษา

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ปริญญาดรี		สูงกว่าปริญญาดรี		t	sig
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.26	0.54	4.12	0.47	1.81	0.07
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.16	0.51	4.15	0.51	0.09	0.92
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.29	0.59	4.18	0.53	2.33*	0.02
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.17	0.59	4.10	0.51	1.49	0.14
รวม	4.22	0.50	4.14	0.45	1.63	0.10

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ตามการประเมินของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ยกเว้นด้านการบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		t	sig
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านการบริหารวิชาการ	4.10	0.48	4.36	0.52	3.67*	0.09
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.12	0.52	4.20	0.53	1.14	0.00
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.17	0.59	4.07	0.56	1.49	0.14
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.07	0.52	4.21	0.61	2.08	0.04
รวม	4.11	0.46	4.27	0.50	1.87	0.04

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ตามการประเมินของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ยกเว้นด้านการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 โดยรวมอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเลน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน ทั้งนี้เพราะการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะผู้บริหาร มีบทบาทในการดูแล กำกับติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานในทุก ๆ ด้านของโรงเรียน อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการดูแลกำกับ

ติดตามประเมินผลไปด้วยพร้อม ๆ กัน ผู้บริหารให้ความสำคัญกับผู้ร่วมงานในการร่วมคิดร่วมทำ และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาเสมอ เพื่อต้องการให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาให้ครูเกิดความรู้สึกในการร่วมรับผิดชอบร่วม ประเมินร่วมวางแผน ร่วมรับรู้การดำเนินการ ซึ่งจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานทุกด้านของผู้บริหาร พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารด้วย จึงส่งผลให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ สุธรรมธรรม ทัศนานนท์ (2555) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นวิธีการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (stakeholders) ได้มีส่วนร่วมตามความเหมาะสม นับตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมสนับสนุน ร่วมติดตามประเมินผลร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมรับผิดชอบผลงานที่ออกมา ร่วมภาคภูมิใจในผลงาน หรือรับข้อตำหนิที่เกิดขึ้นนั้นคือ ร่วมรับทั้งผิดและชอบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติพงษ์ แก้วกัลยา (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ“มาก” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชพงศ์ มีแก้ว (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 1 อยู่ในระดับมากภาพรวมและรายด้าน

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2 จำแนกตามอายุ พบว่า มีการประเมินต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการบริหารงานบุคคลที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารมีการจัดแบ่งสายงานตามความถนัดของแต่ละครู หรือจัดแบ่งงานอย่างเท่าเทียมกัน แต่ครูที่อายุน้อยอาจให้งานที่ไม่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้การบริหารงานด้านบุคคลต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทิน ปวนเปี้ย (2556) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามอายุต่างกัน มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โฮกแลนด์(Hoagland, 1986: 3550) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู อาจารย์ที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการแตกต่างกัน

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มีการประเมินต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับครู ที่มีระดับการศึกษาทุกระดับ ไม่แตกต่างกัน และได้เปิดโอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในทุกด้านอย่างเสมอภาค และเข้ามามีบทบาทในการดูแล กำกับ ติดตาม ช่วยเหลือการทำงานของบุคลากรทุกระดับการศึกษาอย่างเสมอภาคและต่อเนื่องสม่ำเสมอ จึงส่งผลให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี แก้วสำโรง (2562) ได้ศึกษาการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในเขตพื้นที่อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารแบบมีส่วนร่วมโรงเรียนในอำเภอประทาย ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐมเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีการประเมินต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะ งานวิชาการเป็นหัวใจหลักของการบริหารจัดการศึกษา เนื่องจากครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานน้อย

และครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่าเป็นผู้ที่มีสมรรถนะมีการรับรู้และเข้าใจในกระบวนการบริหารจัดการเป็นอย่างดี โดยจะใช้ประสบการณ์ในการแก้ปัญหาอาศัยข้อมูลประสบการณ์มาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อการพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงาน ซึ่งต่างจากครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่าที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยยังต้องพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น และยังเป็นช่วงของการปรับตัว ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องเข้ามาดูแลกำกับติดตามช่วยเหลือ และคอยให้คำแนะนำมากกว่า จึงส่งผลให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านการบริหารวิชาการแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พินิจ ธงโสม(2556) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พบว่า ครูที่มีอายุราชการต่างกัน อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน และตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบต่างกัน พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษา ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไปแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มการบริหารแบบมีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น
2. ด้านการบริหารทั่วไป มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาต่ำสุด สถานศึกษาควรมีการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้รับทราบข้อมูลที่หลากหลายเป็นปัจจุบัน รับทราบข้อมูลต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นในการบริหารจัดการมากยิ่งขึ้น
3. จากผลการวิเคราะห์พบว่า อายุที่ต่างกัน ด้านการบริหารวิชาการ มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน สถานศึกษาประชุมครูในการมอบหมายหน้าที่โดยไม่แบ่งอายุในการปฏิบัติหน้าที่ ในการควรวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพของสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อไม่ให้เกิดการแบ่งแยกการปฏิบัติงานตามอายุ ทำให้เกิดความแตกต่างลดน้อยลง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารการศึกษาที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2550). แนวทางการดำเนินงานขององค์คณะบุคคลและการมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ธัชพงษ์ มีแก้ว. (2557). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในกลุ่มลำเหย อำเภอดอนตูม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้างฟาง.
- นิตพิงษ์ แก้วกัลยา. (2556). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พินิจ ธงโสม. (2556). การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. ปริญญาโทปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ

- มนตรี แก้วสำโรง. (2562). การบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในเขตพื้นที่อำเภอประทาย จังหวัด นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วีระ มะรังศรี. (2558). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ: ชุมชน สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- _____. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2551). มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : เดอะบุคส์
- สุทิน ปวนเปี้ย. (2555). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนอุบลเอกขน เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สุธรรม ธรรมทัศน์. (2555). การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. กรุงเทพฯ: สามเจริญพานิช.
- Hoagland, Jame lee. (1986). Principal and Teacher Perception of Teacher Participation in The Decision-making Process in Public Secondary School With and Without A Collective Bargaining Contract, *Dissertation Abstracts International*. 44(5) : 3550 ; May